

РЕШЕНИЕ

№ 206

гр. Варна, 29.02.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ВАРНА, IV СЪСТАВ ТО, в публично заседание на двадесет и първи февруари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Мила Й. Колева

Членове: Тони Кръстев
Десислава Г. Жекова

при участието на секретаря Нели П. Катрикова Добрева
като разгледа докладваното от Мила Й. Колева Въззивно гражданско дело № 20243100500124 по описа за 2024 година

за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 258 и сл. ГПК.

Образувано е по въззивна жалба с вх. № 80704/30.10.2023 г., подадена от „АПС Бета България“ ЕООД, ЕИК: 203374133, със седалище и адрес на управление: гр. София, бул. „България“ 81В, ап. 3, чрез ю.к. Б. Т., срещу Решение № 3236/10.10.2023 г., постановено по гр.д. № 13519/2022 г. по описа на ВРС, 25 състав, **в частта**, с която са отхвърлени предявените искове с правно основание чл. 422, ал. 1, във вр. с чл. 415, ал. 1 от ГПК, за приемане за установено между страните, че А. П. А., ЕГН: ***** с адрес, дължи на „АПС Бета България“ ЕООД, ЕИК: 203374133, сумата над присъдените 249,16 лв. до претендираните 1000 лв. - главница, за сумата от 179,54 лв. – договорна лихва за периода от 20.04.2016 г. до 20.12.2016 г., както и за лихва за забава за разликата над присъдените 33,08 лв. до претендираните 519,23 лв. и за периода 20.04.2016 г. до 02.11.2019 г.,

дължими по Договор за потребителски кредит № 636217, сключен на 17.03.2016 г. между „Кредисимо” АД, ЕИК:175330437 и длъжника, вземанията по които са цедирани от „Кредисимо” АД в полза на "АПС БЕТА България" ЕООД с Договор за продажба и прехвърляне на вземания /цесия/ от 02.03.2021 г., за които е издадена заповед № 140/13.01.2022 г. за изпълнение на парично задължение по чл. 410 от ГПК по ч.гр.д. №17749/2021 г. по описа на ВРС, 25 състав.

В жалбата си въззивникът излага съображения за неправилност и незаконосъобразност на обжалваното решение като постановено при нарушение на материалния закон, поради което се иска неговата отмяна в частта, с която са отхвърлени исковете на въззивника. На първо място, посочва, че за вземането, предмет на делото, не е настъпила погасителна давност и то не се е превърнало в естествено вземане. Твърди, че, след като кредиторът е изразил съгласие да приеме изпълнение на задължението на вноски, то това не превръщало самите вноски в задължения с периодичен характер и които, от своя страна, не представлявали сбор от независими едно от друго отделни плащания. Отправено е искане за отмяна на първоинстанционното решение в обжалваната част като се постанови ново, с което исковете да бъдат уважени изцяло. Претендират се направените разноски в двете съдебни инстанции.

В срока за отговор по чл. 263, ал. 1 от ГПК въззиваемата страна А. П. А., чрез особен представител адв. Н. Н., депозира писмен отговор, в който се застъпва становище за правилност и законосъобразност на постановеното решение. Посочва, че първостепенният съд правилно е възприел, че задължението за заплащане на главница за вноски по погасителен план под № 1 до № 7 на насрещната страна са погасени по давност, както и заявената в първоинстанционното производство претенция за възнаградителна лихва. Моли съда да потвърди обжалваното решение. Претендират се сторените разноски в двете съдебни инстанции за особен представител.

В съдебно заседание въззивникът „АПС Бета България“ ЕООД не изпраща представител. По делото е постъпила молба от процесуалния представител на същия, с която моли съда да уважи подадената въззивна жалба, като отмени решение на Варненския районен съд в обжалваната му част. Прави искане за присъждане на разноски за двете инстанции.

В съдебно заседание въззиваемата страна А. П. А. не се явява и не изпраща представител. По делото е постъпила молба от назначения особен представител на същия адв. Н. Н., с която оспорва жалбата и поддържа подадения отговор. Моли за потвърждаване на решението и присъждане на разноски за особен представител за двете инстанции.

За да се произнесе по спора, Варненският окръжен съд съобрази следното:

Производството пред ВРС е образувано по предявени обективно кумулативно съединени искове с правно основание чл. 422, вр. чл. 415 ГПК от „АПС Бета България” ЕООД срещу А. П. А. за приемане за установено в отношенията между страните, че ответникът дължи заплащането на присъдените със Заповед за изпълнение №140/13.01.2022 г., издадена по ч.гр.д. №17749/2021 г. по описа на ВРС, 25 състав, в полза на ищеца вземания: сумата от 1000 лв. - главница, сумата от 179,54 лв. - договорна лихва за периода от 20.04.2016 г. до 20.12.2016 г., сумата от 519,23 лв. - лихва за забава за периода от 20.04.2016 г. до 23.02.2021 г., по Договор за потребителски кредит № 636217 сключен на 17.03.2016 г. между „Кредисимо” АД, ЕИК:175330437 и длъжника, вземанията по които са цедирани от „Кредисимо” АД в полза на "АПС БЕТА България" ЕООД с Договор за продажба и прехвърляне на вземания /цесия/ от 02.03.2021 г., ведно със законната лихва върху главницата, считано от датата на подаване на заявлението в съда - 03.11.2021 г. до изплащане на вземането.

В исковата молба се твърди, че между ответника и „КРЕДИСИМО” АД е сключен Договор за потребителски кредит № 636217 на 17.03.2016 г. по електронен път по силата на Закона за предоставяне на финансови услуги от разстояние /ЗПФУР/. Договорът бил сключен като част от системата за предоставяне на финансови услуги от разстояние, организирана от кредитодателя, при което от отправяне на предложението до сключване на договора страните използвали средства за комуникация от разстояние. При сключването на процесния договор на ответника била предоставена цялата информация, изискуема по закон. Договорът за потребителски кредит бил сключен при спазване на изискванията на Закона за потребителския кредит, Закона за електронния документ и електронните удостоверителни услуги, Закона за предоставяне на финансови услуги от разстояние и приложимото

законодателство. По силата на процесния договор ответникът получил сумата от 1000 лв. като се съгласил да върне заемната сума на 9 броя вноски по 131,06 лева в срок до 20.12.2016 г., когато падежира последната вноска, съгласно Приложение № 1 към Договор за потребителски кредит, съдържащ Погасителен план, неразделна част от Договора за кредит. Уговорен бил и фиксиран лихвен процент в размер на 41.24 %, както и годишен процент на разходите по кредита в размер на 50%. В Раздел X, чл. 2 от Общите условия за предоставяне на кредити на Заемодателя /"ОУ"/, неразделна част от Договора за кредит, страните се съгласили, че при забавяне на плащането на погасителна вноска А. П. А. ще дължи обезщетение за забава в размер на действащата законна лихва върху всяка забавена погасителна вноска, ведно с всички разноси за извънсъдебното и/или съдебно събиране на вземането, направени от „АПС БЕТА България" ЕООД. В Раздел VI, чл. 8 и Раздел X, чл. 5 от ОУ страните са постигнали съгласие А. П. А. да заплаща всички разноси, свързани с неизпълнението му. В Раздел VIII, чл. 2.6 от ОУ било уговорено правомощие на „Кредисимо" АД да уведомява ответника за забавата му чрез водене, включително чрез трети лица, на всякаква кореспонденция с кредитополучателя, да провежда с кредитополучателя телефонни разговори, да му изпраща телефонни съобщения, писма и стикери. С Договор за продажба и прехвърляне на вземания /Цесия/ от 02.03.2021 г. „Кредисимо" АД като цедент прехвърлило своите вземания към „АПС Бета България" ЕООД по процесния договор за потребителски кредит. Ответникът бил уведомен за цесията на посочената от него в договора електронна поща с имейл от 05.04.2021 г.

В условията на евентуалност се претендира уведомяване на ответника за цесията с връчване на исковата молба. Твърди се, че ответникът не е изпълнил в срок задълженията си по Договор за кредит до изтичането на крайния срок за погасяване на кредита. Към настоящия момент задължението все още не било погасено. Претендираната сума за лихва за забава представлява обезщетение за забавено плащане в размер на законната лихва, определена с Постановление № 426 на МС от 18.12.2014 г. за просрочени парични задължения. Същата се дължала от ответника по силата на чл. 2, раздел X. „Забава. Предсрочна изискуемост" от ОУ, неразделна част от Договора за кредит, съгласно който член при забавяне на плащането на погасителна вноска се е дължи обезщетение за забава в размер на

действащата законна лихва върху всяка забавена погасителна вноска.

В срока по чл. 131 от ГПК ответникът, чрез назначения особен представител, е депозирал отговор на исковата молба, в който е изразено становище за неоснователност на иска. Сочи се, че в представения от ищеца договор за кредит има положени подписи, но няма саморъчно изписани имена на ответника. Не било представено заявление за кандидатстване за кредит, попълнено в официалният сайт на дружеството кредитодател. В този смисъл оставало недоказано дали ответникът е запознат и съответно се е подписвал, поради което, като правна последица била налице недоказаност на предявената претенция. Излага се, че при двете хипотези на т. 3.1. и т. 3.2. от Общите условия кредитът по Договор № 636217 бил предсрочно изискуем и крайният падеж посочен в таблица на Погасителен план в Приложение № 1 към Договор за Потребителски кредит № 636217 от 17.03.2016 г. бил в позиция 6 - 20 Септември 2016 г. и вземанията по кредита били погасени с изтичане на общата погасителна давност по чл.110 ЗЗД. Възражава се по искането на ищеца за присъждане на законна лихва за забава в размер на 519,23 лв. за периода 20.04.2016 г. 23.02.2021 г. като се сочи, че вземането е погасено с изтичане на тригодишна давност. Възражава се, че уведомяването на длъжника - ответник на посочения имейл адрес за сключения договор за цесия между „КРЕДИСИМО“ АД и „АПС БЕТА България“ ЕООД е извършено надлежно. От всички представени документи по делото не ставало ясно ответника да е уведомен за предприетите действия срещу него.

Съдът, след преценка на събраните доказателства, касаещи предмета на спора, по вътрешно убеждение и въз основа на закона, предметните предели на въззивното производство, очертани с жалбата, приема за установено следното:

Жалбата, инициирала настоящото въззивно произнасяне, е подадена в срок, от надлежно легитимирана страна, при наличието на правен интерес от обжалване, поради което е допустима и следва да бъде разгледана по същество.

Съгласно чл. 269 от ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта – в обжалваната му част. При изпълнение на задълженията, вменени му с разпоредбата на чл. 269 и чл. 270 ГПК, въззивният съд намира, че произнасянето на съда съответства на

заявената за разглеждане претенция и е постановено от родово компетентен съд, поради което решението е валидно и допустимо.

По отношение на правилността на първоинстанционния съдебен акт, съобразно разпореждането на чл. 269, изр.второ от ГПК, въззивният съд е ограничен от посочените в жалбата оплаквания.

Предявените искове с правно основание чл. 422, ал. 1 от ГПК са предявени в рамките на предвидения в разпоредбата на чл. 415 от ГПК преклузивен едномесечен срок от получаване на указанията по чл. 414 от ГПК от заповедния съд и при наличието на останалите изисквания на ГПК, видно от приложеното ч.гр.д. №17749/2021 г. по описа на ВРС, 25 състав.

Безспорно е по делото, че между „Кредисимо” АД и А. П. А. е сключен Договор за потребителски кредит № 636217 на 17.03.2016 г. по електронен път по силата на Закона за предоставяне на финансови услуги от разстояние. Ответникът получил сумата от 1000 лв., която се задължил да върне в срок до 20.12.2016 г. Погасяването следвало да се извърши на 9 броя вноски по 131,06 лева. За получената в заем сума, ответникът дължал и фиксиран лихвен процент в размер на 41.24 %, като годишният процент на разходите по кредита е в размер на 50%. Съгласно договора, при забавяне на плащането на погасителна вноска А. П. А. дължал обезщетение за забава в размер на действащата законна лихва върху всяка забавена погасителна вноска, ведно с всички разноси за извънсъдебното и/или съдебно събиране на вземането, направени от „АПС БЕТА България” ЕООД. С Договор за продажба и прехвърляне на вземания /цесия/ от 02.03.2021 г., „Кредисимо” АД е прехвърлило вземанията си по Договора за потребителски кредит № 636217 от 17.03.2016 г. срещу А. П. А. на „АПС Бета България“ ЕООД.

Спорен по делото е въпросът за това изтекла ли е погасителна давност за всички или само за част от вземанията по Договора за потребителски кредит и, ако давността е изтекла само за част от тях, каква част е непогасена. Както се посочи по-горе, договорът за потребителски кредит е бил с краен срок за погасяване на задълженията, включително и тези за възнаградителна лихва – 20.12.2016 г. Възнаградителната лихва по съществото си представлява цената на предоставената по договора за потребителски кредит сума. Същата се дължи на кредитодателя като възнаграждение за това, че за периода на договора той се лишава от възможността да ползва тези средства,

предоставяйки тази възможност на кредитополучателя за задоволяване на негови нужди. Поради това възнаградителната лихва обичайно се определя с оглед доходите, които евентуално би получил кредитодателя, използвайки средствата за собствени цели. Именно този характер на възнаградителната лихва обуславя това, че тя се дължи единствено и само за периода на действие на договора за кредит. В този случай, дори и да бъде възприето становището на жалбоподателя, че погасителната давност тече за цялото вземане от крайния срок на договора, то за възнаградителната лихва давността би започнала да тече от 20.12.2016 г. Вземанията за лихви, независимо дали са възнаградителни или обезщетителни /мораторни/ се погасяват с предвидената в чл. 111, б. „в” от ЗЗД тригодишна погасителна давност. Дори да бъде възприета тезата на жалбоподателя, то давността за възнаградителната лихва е изтекла на 20.12.2019 г. Самото заявление за издаване на заповед за изпълнение, което съгласно фикцията на чл. 422 от ГПК води до прекъсване на давността, е подадено на 03.11.2021 г., т.е. към този момент давността за възнаградителната лихва вече е била изтекла.

Спорен по делото е въпросът за началния момент, от който започва да тече погасителна давност за главницата по договора за потребителски кредит. Както се посочи по-горе, тезата, която се поддържа от въззивника „АПС Бета България“ ЕООД е, че давността започва да тече от крайната дата за погасяване на кредита, докато тезата на въззиваемия А. П. А. е, че погасителната давност започва да тече от падежа на всяка една от предвидените в погасителния план вноски. Именно втората теза е възприета от първоинстанционния съд при постановяване на решението му, като безспорен в тази част е въпросът, че задължението за главница се погасява с предвидената в чл. 110 от ЗЗД петгодишна погасителна давност. Настоящият съдебен състав приема, че следва да бъде възприето становището, че погасителната давност за главницата тече от датата на падежа на всяка една вноска така, както е предвидена в погасителния план към договора. Действително, при договорите за кредит се касае за едно задължение на кредитополучателя, а именно – да върне получената в заем сума, а не се касае за задължение за периодични платежи. В тези случаи обаче страните имат възможност за разсрочване или отсрочване на задължението, като в първия случай се касае за определяне на срок, в който задължението може да бъде плащано на части. Това предполага, че се определя и точна дата или срок, в

който съответната част от задължението следва да бъде платена. Кредиторът сам се съгласява да получи плащането на задължението по този начин, като не може да иска плащането на съответната вноска преди да настъпи падежа ѝ. Същевременно обаче длъжникът би могъл да изпълни и преди тази дата, а при определени случаи /неплащане, неплатежоспособност, намаляване на дадените на кредитора обезпечения и др. - чл. 60, ал. 2 ЗКИ, чл. 71 ЗЗД/ би могъл да загуби предимството на уговореното разсрочване. След като кредиторът се е съгласил плащането да бъде извършено на определени вноски с конкретни падежи за всяка от тях, то следва, че вноската става изискуема с настъпване на уговорения за нея падеж и от тази дата започва да тече предвидената за нея погасителна давност. Приемането на обратното би довело до обстоятелството, че кредиторът би могъл да иска принудителното изпълнение на неплатената на падежа вноска, но за същата, въпреки, че е изискуема, да не тече погасителна давност, което е в противоречие с правилото на чл. 114 от ЗЗД. Обратното не следва от правилото на чл. 147 от ЗЗД, доколкото тази разпоредба урежда срок различен от давностния и изтичането му има различни последици от изтичането на давностния срок. Поради това, правилата за единия срок не са автоматично приложими за другия. Както се посочи по-горе, заявлението за издаване на заповед за изпълнение, въз основа на което давността следва да се счита за прекъсната, е подадено в съда на 03.11.2021 г. Считано пет години назад от тази дата, следва, че непогасени по давност са вноските за главницата по Договора за кредит с № 8 и № 9 - за м.11 и м. 12.2016 г., както е приел и първоинстанционния съд. Що се касае до претендираната лихва за забава, то същата безспорно се дължи върху неплатената част от главницата. Същата обаче се погасява с предвидената в чл. 111, б. „в” от ЗЗД тригодишна погасителна давност, поради което вземането за нея следва да се счита погасено за периода от три години назад, считано от датата на подаване на заявлението за издаване на заповед за изпълнение – 03.11.2016 г. В този смисъл са и изводите на първоинстанционния съд.

Предвид гореизложеното, настоящият съдебен състав намира, че въззивната жалба срещу решението на първоинстанционния съд в отхвърлителната му част е неоснователна и като такава следва да бъде оставена без уважение, а обжалваното решение следва да бъде потвърдено в обжалваната му част. Що се отнася до това дали първоинстанционния съд

правилно е определил сумите, за които задължението не е погасено по давност, то настоящият състав не може да се произнася по този въпрос, доколкото липсват жалби и от двете страни срещу решението в частта, с която исковете са уважени, поради което решението в тази му част е влязло в сила.

По отношение на разноските:

С оглед изхода на спора пред въззивната инстанция и правилата на чл. 78 от ГПК, на страните не се дължат разноси за тази инстанция и такива не следва да се присъждат.

Въз основа на изложените мотиви и на основание чл. 271, ал. 1 от ГПК, съдебният състав на Варненски окръжен съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 3236/10.10.2023 г., постановено по гр.д. № 13519/2022 г. по описа на ВРС, 25 състав, **в частта**, с която са отхвърлени предявените искове с правно основание чл. 422, ал. 1, във вр. с чл. 415, ал. 1 от ГПК, за приемане за установено между страните, че А. П. А., ЕГН: ***** с адрес, дължи на „АПС Бета България“ ЕООД, ЕИК: 203374133, със седалище и адрес на управление: гр. София, бул. „България“ 81В, ап. 3, сумата над присъдените 249,16 лв. до претендираните 1000 лв. - главница, за сумата от 179,54 лв. – договорна лихва за периода от 20.04.2016 г. до 20.12.2016 г., както и за лихва за забава за разликата над присъдените 33,08 лв. до претендираните 519,23 лв. и за периода 20.04.2016 г. до 02.11.2019 г., дължими по Договор за потребителски кредит № 636217, сключен на 17.03.2016 г. между „Кредисимо“ АД, ЕИК:175330437 и длъжника, вземанията по които са цедирани от „Кредисимо“ АД в полза на "АПС БЕТА България" ЕООД с Договор за продажба и прехвърляне на вземания /цесия/ от 02.03.2021 г., за които е издадена заповед № 140/13.01.2022 г. за изпълнение на парично задължение по чл. 410 от ГПК по ч.гр.д. №17749/2021 г. по описа на ВРС, 25 състав.

В останалата необжалвана част решението е влязло в сила.

РЕШЕНИЕТО е окончателно и не подлежи на касационно обжалване по аргумент от чл. 280, ал. 3 от ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____